

4. Technika nélkül – improvizáció a színésszel

Megmutatjuk a csoportoknak Lilla (a főszereplő, Erik titkos szerelme) adatlapját. Milyen következtetéseket tudunk levonni vele kapcsolatban?

Érkezik Erik (Bárdi). Szeretné meghódítani – egyáltalán magára vonni Lilla figyelmét, szóba elegyedni vele, moziba vinni – Lillát. Azt tudjuk, hogy Lillának most lesz a születésnapja. Ebben kéri a diákok segítségét. **Egy kikötése van: nem akar okos kütyüket használni.**

A kiscsoportos egyeztetés során konkrét részfeladatokat delegálunk a csapatoknak. Ezek:

Hogyan közeledjen Lillához, hogyan szólítsa meg Lillát?

Milyen filmet nézzenek meg?

Milyen ajándékot adjon neki?

Milyen más, alternatív programot találjon ki Lillának?

Az eredményeiket megosztják Erikkel (Bárdi), aki az „ördög ügyvédjének attitűdjével” próbára teszi a diákokat, provokálja őket (vagyis „rinyál”).

Elképesztően humoros, könnyekkel nevetető helyzetek születnek meg. A gyerekek jól játszó, jól beszélő színésszel való találkozás „mindent visz”, igazi boldogság a gyerek számára, ha kiheverjük a sok nevetést, már csak az elköszönés van hátra és nézni, ahogy hancúrozva, boldogan mennek ki a színházteremből...

5. Záró kérdés – osztálytermi feldolgozás esetén

Szerintetek mi az az emberi cselekedet, amit biztosan nem tudnak okos applikációval helyettesíteni?

Előfordulhat, hogy – mivel senkit nem engedünk el feldolgozás vagy átgondolás nélkül – mi magunk kimegyünk az előadás megtekintése után az iskolákba, ilyenkor az előző játékot valamelyik vagány fiúval improvizáljuk le és mintegy lecsengésképpen tesszük fel nekik ezt az utolsó kérdést. És hát a válaszok: nem helyettesítik a kütyük a szeretetet, a simogatást, a baráttal való együttlétet, Anyát (ez mindig az elsők között van) és a kirándulást, természetjárást... **Ügyhogy: van remény.**

Természetesen a feldolgozási folyamatban, a művésszel, a rendezővel való találkozás soha nem programozható például olyan precizitással, mint egy jól megírt feldolgozó foglalkozás. A feltett kérdésekre adott válaszok, majd az azokból adódó újabb kérdések áramlása mindig magában hordozza a beszélgetés elején megfogalmazott céloktól való eltérést, és ki nem számítható konklúziók megjelenését, melyet a beszélgetést moderáló drámajáték-vezető már nem korrigálhat, hiszen az a rendező művészi látásmódjának részét képezi és mint ilyen, a szabad akarat része. A jövőbeni színházi nevelési szakember nyugalmanak meg nem zavarása érdekében azonban soha nem szabad elfelejteni, hogy egy jófajta színházi nevelési program soha nem a rendező vagy alkotógárda művészeti elképzelésének tolmácsolásáról, hanem az adott elképzelésről megfogalmazott ezerszínű vélemény kifejtésének lehetőségéről szól.

Kalandozásaim a drámapedagógia és a színjátszás világában

– vázlat második részlete egy lehetséges krónikához 1992-től 2018-ig –

Wenczel Imre

„Minden nagyinak apró a kezdete. Minden idővel

'S halkal véssen erőt és gyarapodva terül.” (Révai Miklós)

A krónika⁵ tehát folytatódik és kiegészül, bár valószínűleg sohasem lesz kész. A történet ugyanis írja (átírja) magát néhol az időben visszafelé is, mert közben pontosabbá válik valamelyik adat, illetve hozzájárul mások emlékezete az eseményeket leíró ember tudásához. Világos, hogy mélyebbre ásó kutatást kellene végeznem ez ügyben, de biztos, hogy az már csak a nyugdíjas korszakomra marad. A kiegészítés, netán helyesbítés lehetősége minden kedves olvasó számára adott.⁶ Szóljon az összefoglaló a motivációimról, a tanulmányaimról, fontosabb munkahelyeimről, a drámajátékról és a drámapedagógiáról – ezek megjelenéséről és működéséről a közoktatásban és a felnőttoktatásban, illetve a „csoportozásnak”, színjátszásnak, rendezésnek az engem érintő rövid történetéről! Mindarról, ami ezeknek a magyarországi, Győr-Moson-Sopron megyei, Révai-

⁵ A drámapedagógia és a drámajáték installációja Győr-Moson-Sopron megyében – DPM 2011_2_016-019

⁶ Tudomásom szerint Tóth Szilvia a Révai-színkörök történetéről írja szakdolgozatát.

gimnáziumi szelete. Az eseményeket írásban rögzítő ember (én) ugyanis nem tud mást tenni, mint azt leírni, amitől létezik. Ahol képes rá, ott nem csupán emlékezik, hanem elemez is. Valószínű, hogy az adatokkal itt-ott lesz egy kis baj. Én ugyanis kevésbé jegyeztem le és korábban mindazt, aminek előidézője, részese, koordinátora, netán elszenvedője voltam. Az egyes projektekhez – pl. az országos műhelytevékenységekhez – szolgáló elemzéseket már korábban közöltem különböző fórumokon és kiadványokban.⁷

Nézzünk vissza a mottóban jelzett *apró kezdetekhez*! Ugyanis a színjátszás és a versmondás, valamint az aktív muzsikálás gyerekkori eredői igencsak hozzájárultak ahhoz, hogy hűséges tudtam maradni később a drámához, és nem húzott be az a műszaki érdeklődés, ami egy ideig szintén nagyon vonzó volt számomra. (Középisikolás koromban a nyári szünetekben villanyszerelőként dolgoztam a győri szeszgyárban. Általános iskolásként mozdonyvezető szerettem volna lenni.) A mosonszentmiklósi óvoda és kisiskola „tündérvilága”, valamint a lakóhelyünk olyan ingergazdag és szabadságot biztosító környezet volt, hogy estébe nyúló egész délutánokat töltöttem a barátaimmal rohangálással, beszélgetésekkel... és színjátszással. (Persze ez utóbbiról nem tudtuk, hogy mi az, csak csináltuk.) Báboztunk, meséket játszottunk a padláson egymásnak, az udvaron tengerészek voltunk, a lakásban pedig a szülőknek, nagyszülőknek királyfik és királylányok. Az akkori kultúrház-igazgató fia (Karácsony Szilveszter) volt a legfőbb játszópajtásom, ő jelenleg a Győri Nemzeti Színház ügyelője. Ballettozni tanultam Szigeti Gábortól (később társastáncrea is ő tanított minket) zongoraleckéket kaptam a helyi zeneiskolában, tangóharmonikán kísértem az iskola néptáncsoportját, és (mint afféle pedagógusgyerek) tanulmányi versenyekre jártam magyarból és fizikából. A győri Révai-gimnázium kollégiuma szintén inspiráló közeg volt. Rengeteget sakkoztunk, pingpongoztunk (a város többi kollégiumával versenyeztünk, és rendszerint győztünk). Fotólabor állt rendelkezésünkre, és egész estét betöltő irodalmi műsorokat készítettünk. (Öt-hat fiú vett ebben részt.) Műfordítással is foglalkozó tanárunk rendszeresen hívott „nekünk” költőt, író, zeneszerzőt beszélgetésre. (Ágh Istvánra, Csoóri Sándorra, Bárdos Lajosra emlékszem.) Verseket írtunk kilószámra, és néhányan el is vittük ezeket az akkoriban igen különleges csoportnak számító Kassák Kollégiumba. (Afféle fiatalok művészkлубja és önképzőköre volt ez.) Ez idő tájt indult be Mezei András vezetésével a sárvári Diákírók és Diákköltők Találkozója, oda is meghívtak két versemmel.

Szerencsés csillagzat alatt kerültem a Révai Miklós Gimnázium fizika tagozatáról tizenegy hónap katonáskodás után a Pécsi Tanárképző Főiskola magyar-ének-zene szakára. A főiskola renoméja több szempontból is felívelőben volt 1975-től. Elsősorban a kiváló, nagyokat álmodni merő, nemzetközi szinten is jegyzett tanári kara miatt. Az itt eltöltött négy évem fontosabb szakmai sikerélményei is ezekhez a tanárokhoz kötődnek. Hagyták „szárguldan” és tévedni is a tanítványaikat. Rendszeresen olyan próbákra bocsátották őket, amelyekbe bizony bele is lehetett bukni. Ezek éles helyzetek voltak. Például Bárdos Lajos látogatásakor Tillai Aurél tanár úr engem választott, hogy vezényeljem – mint ifjú títán – a vegyeskart néhány dal erejéig. Az ének-zene OTDK-n Dobák tanár úr és Rizner Dezsőné tanárnő hathatós segítségével kiemelt első díjas lehettem dolgozatommal és előadásommal a győri országos konferencián. (A dolgozat címe: *A gyermekjátékdalok személyiségformáló szerepe* – később ebből írtam a diplomadolgozatomat is.) Tény, hogy olyan oktatási módszertani gazdagsággal találkozhattam akkoriban mind az ének-zene, mind a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatása kapcsán, amelyhez foghatót csak sokkal később, drámapedagógiai tanulmányaim idején tapasztalhattam. Gondoljunk csak bele, milyen lehetett egy végzős főiskolás számára, amikor vele próbáltatták ki az ún. Tegzes-módszert különböző – számára korábban idegen – tanulócsoporthal, vagy hogyan élhette meg, amikor ötöd-magával ott ülhetett azokon a beszélgetéseken, amelyeket Bécsy Tamás azért tartott, hogy visszajelzéseket kapjon készülő doktori disszertációjához.⁸ Nem csoda, hogy nagyon képzettnek és tehetségesnek gondolta magát ez a csoport, amikor 1979-ben dolgozni kezdett. Szóval volt önbizalmunk.

Magam a Bólyi Általános Iskolába kerültem, mert térben is közel akartam maradni a feleségemhez, aki akkor még főiskolás volt. A szerencse itt sem került el, mert az iskola toleráns és képzett igazgatója okosan megbeszélte velem, hogy nem lehet mindent egyszerre akarni – ahogy én szerettem volna: iskolai és felnőttkorust építeni (bár ez létrejött), színjátszó kört, néptánc csoportot működtetni (ez ott nem jött létre) és még jó eredményeket is elérni a tanulók oktatásában. Ő szoktatott rá, hogy a tanórákra ne csupán vázlatot, hanem részletes tervezeteket írjak, amelyekben pontosan határozzam meg az adott óra célkitűzését, és írjam le azt is, hogy mit tennék például akkor, ha becsődölne az előzetes terv. (Sajnálom, hogy nem maradtak meg azok a spirálfüzetek, amelyek a tervezeteket tartalmazták.) A tanórai kudarcra ugyanis itt nagy volt az esély. Kaptam pl. egy olyan 5. osztályt magyarból, amiben vagy ötven-hatan már másodszor, néhányan harmadszor ismételték az évfo-

⁷ Drámapedagógiai műhelygyakorlatok 1-2.

⁸ A későbbi könyv címe: A dráma lételméletéről. Néhány információ a Tanár Úrról: http://pte.hu/legendas_professoraink/becsy_tamas).

lyamot. A jegyátlag három egész körül tornáztatott a huszonvalahányas létszámú osztályban. Na, ez volt az a közeg, amire a főiskola nem készítette fel a tanítványait semmiféle módon. Szerencsére emlékeztem a gyakorlóiskolai tanáraink „egyéb” megoldásai közül arra, hogy nem lehet ezt a helyzetet megoldani a tankönyvek uniformizált szövegeivel és feladataival. Nekiálltam tehát saját feladatokat gyártani a különböző tudású, motivációjú gyerekeknek, és érzékelhetőek voltak a kisebb eredmények. Egy idő után már csak néhányan álltak bukásra. Mire igazán láthattam volna, hogy mire megyek a saját feladatsoraimmal és játékaikkal, állást kaptam Győr közelében, Nyúlón, így ott folytattam a munkát. Persze sajnáltam a már díjazott kórusokat otthagyni, a művelődési központot, amiben rendszeresen adtam műsorokat egyedül is (egy József Attila-estre emlékszem), a gitározni és tangóharmonikázni nálam tanuló lelkes diákokat, de hát sodort tovább a léthelyzetem. A Nyúli Általános Iskolában a hangsúly a magyar nyelv és irodalom tantárgyra került, bár tanítottam éneken is, rendszeresen gitáros-énekes műsorokat adtam a klubkönyvtárban, és létrehoztam egy néptáncscsoportot. A drámajáték-színjátás iránti érdeklődésem konkrét irányt vett, egy évnyi munka után 5. osztályosokból álló gyermekszínházi csoportomat Gabnai Katalin meghívta egy előadásra a csillebérci gyermekszínházi műhelybe. Ezeknek a találkozásoknak az volt a lényege, hogy a színpadon a tanárnak dolgoznia kellett a gyerekekkel, tehát nem színpadi előadást vártak tőle, hanem egy foglalkozásnyi módszertani bemutatót. Hosszú, éjszakába nyúló szakmai beszélgetések követték ezeket a bemutatókat. A drámajáték „A” (gyakorlatok) és „C” (szituációs játékok) típusú változata persze megjelent az irodalom és a nyelvtan óráimon is. A saját feladatsorok és a játékok gyakori beépülése láthatóan növelte a tanulók motivációját a tantárgy iránt, és az eredmények sem maradtak el.

A győri II. Számú Oktatási Együttes Általános Iskola vezetője, Mester Ferencné meghívott dolgozni az intézménybe, így 1982-től 1986-ig ott tanítottam. Akkoriban jó továbbképzéseket szervezett a pedagógiai intézet, szívesen jártam ezekre az előadásokra, mert tapasztalt tanárok gazdagították módszertani „fegyvertáramat”. Sajnos sem drámajátékról, sem színjátásról soha szó sem volt ezeken az összejöveteleken. Felkérésre magam is tartottam egy-két előadást ott, a legfontosabb talán *József Attila Levegőt!* című költeményének elemzése. A lírai és prózai szövegek „kihangosítása” foglalkoztatott, annak értelmében is, hogy ezt miképpen lehet megtanítani a gyerekeknek. Tágult a kör tehát, már nem csupán egy 14-16 fős színpaddal dolgoztam, hanem vers- és prózamondókkal is. Akkoriban fontos megyei megmérettetés volt a Váci Mihály szavalóverseny és a Móróc Zsigmond prózamondó. Néhány évig a tanítványaim hozták el mindkét vetélkedőben az első vagy második-harmadik díjat. (Az egyik díjazott mindkét kategóriában pl. Tóth Szilvia, aki jelenleg is több színpadi csoportot vezet Győrben.) Elkezdtem alaposabban utána olvasni a divatos csoportozás- és drámajáték-elméleteknek. (Néhány fontosabb könyvcím az olvasmányaimból: *Berne, Eric: Emberi játékok – Gondolat Kiadó, Bp. 1984*; *Debreczeni Tibor: A pódiumi rendezés dramaturgiája (Oktatási segédanyag) – Műszák Közművelődési Kiadó, 1984 NI*; *Latinovits Zoltán: Verset mondok – NPI 1979*; *Máté Lajos: Tervezés a színpadon és a pódiumon – NPI 1974*; *Mezei Éva: Játsszunk színházat! – Móra Kiadó, Bp. 1979*.) Ezek gyakorlati kipróbálása mind iskolán belül, mind iskolán kívül rendszeressé vált. Többször „játékoztam” felnőtt csoportokkal is hol a korabeli úttörőházban, hol egyéb győri iskolákban. Elkezdtem összeírni a foglalkozások menetét, krónikáját, és egy játékbankot emlékeztetőül. Ennek csak 1992-ben készült el rendezett kézírata, amit sok helyen, még Dunaszerdahelyen és Kassán is lemásoltak, de idő és pénz híján kéziratban maradt a könyv. Későbbi szaknácádói pályázatomnak is ez lett a melléklete. (*Személyiségfejlesztő játékok tizenéveseknek – 1992*). Egy színjátszó csoportot is sikerült összehozni, ami kisebb-nagyobb sikerrel szerepelt fesztiválokon. Meghívást kapott például a sárbogárdi klubkönyvtárba, ahol Varga László kiváló csoportja dolgozott. Mindez természetesen visszahatott a „hétköznapi” magyarórákra, kezdett mind a gyerekek, mind a szülők szemében értéke lenni annak, ha valaki ilyesmivel (irodalmi szövegekkel, színjátással...) foglalkozik. Ami az ének-zene tantárgyat illeti, tovább kísérleteztem az ún. Tegyes-módszerrel, a visszajelzések azóta is pozitívak. Erőfeszítéseket tettem egy fiúkórus létrehozására és működtetésére. Két évig működött is egy 14-16-os létszámú, negyedik, ötödik és hatodik osztályosokból verbuvált fiúkórus, még Székesfehérvárra is meghívást kapott a csoport, abba az iskolába, ahol Lovrek Károly karnagy tanított. Összegezve azt mondhatnám erről a korszakomról, hogy a tehetséggondozás került a fókuszba. A gyengébben teljesítő tanulókkal is gyakran foglalkoztam egyénileg, legtöbbször kevés sikerrel. Pedig akkoriban még „divat” volt a családlátogatás is, és becsülettel teljesítettem osztályfőnökként és szakos tanárként is ilyen irányú feladataimat. Az adott tanulók motiválatlanságán (igazából a családi helyzetén) azonban alig-alig tudtam változtatni.

Tudásom bővítéséhez fontosnak tartottam az egyetem elvégzését, így felvételiztem az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar szakára. 1987 júniusában kaptam meg egyetemi diplomámat, de akkor már a győri Egészségügyi Szakközép- és Szakiskolában tanítottam. Ezt leginkább Tóth Sándornak köszönhetem, ő hívott meg a frissen épült intézmény vezetőjével. A tanár úr az egészségügyi részleg munkaközösség-vezetője volt, de szívén viselte az egész iskola sorsát. Hatalmas innovációs lehetőségeim voltak itt. Például Naszádos Lajossal zárt láncú televíziós rendszert alakítottunk ki. Minden osztályban volt egy televízió, és néhány

kameráról, illetve a stúdióban elhelyezett számítógépről (Commodore 64!) vezérelhettük az adásokat. A gyerekek akár az iskola folyosóján készíthettek riportot osztálytársaikkal vagy tanáraikkal, és ezt akár élő adásban közvetíthették minden osztályterembe. Közben természetesen sokat kellett foglalkoznom a középiskolai tananyaggal, hiszen itt tanítottam először szakiskolában és szakközépiskolában a magyar nyelv és irodalom tantárgyat. Ebben a közegben ismét szembesültem a tantárggyal, olvasmányokkal kapcsolatos motivációs hiánnyal, ezt játékos, kevésbé unalmas tanórákkal, sok-sok tanórán kívüli foglalkozással próbáltam ellensúlyozni. Itt már nem csupán színjátszó csoportot (és persze kórust) hoztam létre, hanem versmondó kört és egy ún. alkotókört, amiben műalkotások formavilágával foglalkoztunk, és a tanulók által megírt szövegeket is elemeztük. Jellemző ennek az alkotókörnök a sikerére, hogy átjártak hozzánk más középiskolákból diákok, hogy részt vehessenek a foglalkozásokon. (Például Szlukovényi Katalin a Révaiból, aki ma már többkötetes költő.) Nemsokára elkészült az első diákantológiánk *Zöld szárnyak* címmel. Ebből a típusú kiadványból még kettő kötetecske látott napvilágot, amíg az iskolában dolgoztam.

Ilyen előzmények után kezdhettem a munkát egyszerre a Révai Miklós Gimnáziumban (főállásban) és a győri tanítóképző főiskolán (külső óraadóként). Határozott szándékom volt, hogy kisebb létszámú (15-25 fős) csoportokkal játszom majd, és ha lehetséges, színjátszó és versmondó köröket hozok létre. A tanítóképző főiskolán négy-öt hallgatói csoporttal tovább kísérleteztem azokkal a játékokkal, amelyeket korábban másoktól ellestem⁹, kitaláltam vagy könyvekből tanultam, a Révaiban pedig arra volt igény, hogy előadásképes produkciókat hozzak létre színiköri csoportokkal. Mindent összeolvastam akkoriban, ami csak hozzám került, és úgy sejtettem, hogy segíti a játékvezetői munkámat. Ilyen volt például *A társas érintkezés pszichológiája* (Joseph P. Forgas), a *Közösségek rejtett hálózata* (Mérei Ferenc), *A pódiumi rendezés dramaturgiája* (Debreczeni Tibor) vagy éppen a *Delfi örökösei* (Rudas János). Amiben még játékleírást is szimatoltam, vagy foglalkozásszervezésre útmutatást, azt különösen nagy becsben tartottam, ilyen volt pl. a *Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek* (Gabnai Katalin híres könyve.)

Egy korábbi cikkben már említettem, hogy egyszerre voltam 1992-től középiskolai magyartanár, pedagógiai szakértő (a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet munkatársa) és óraadó főiskolai oktató (egymás után három különböző tanszéken is: a pedagógiain, a nyelvészetin és az irodalmin; mindenütt drámajátékkal foglalkoztam). Itt történt meg a specializáció. Tanárként a tanórákon részben megkötötte a kezemet a tanterv és a tanmenet – bár akkoriban sokkal szabadabban csoportosíthattam és szervezhettem a tanóráimat, mint pl. mostanában –, mégis volt lehetőségem arra, hogy kísérletképpen egyre többször alkalmazzam a dráma különböző gyakorlatait és konvencióit. Erről is írtam már a DPM-ben¹⁰.

Minden nyelvtan és irodalom órát valamilyen gyakorlattal kezdtem. Ezek főképpen a szöveg tanulást szolgálták, de sok egyéb kompetenciára is hatással voltak. (Soroljam? Artikuláció, ritmusérzék, együttműködés, rövid- és hosszú távú emlékezet, kommunikációs és metakommunikációs képességek...) Maguk a gyakorlatok részben Montágh Imre ötleteiből táplálkoztak, részben saját kútforrásból eredtek. Egy alkalommal (valamelyik Spárta-drámán) játszottam az érdeklődő kollégákkal ilyen játékokat. Néhány példa ezek közül. Visszhangjátékok; szöveges tempó- és ritmusjátékok, gesztus-/mozdulatkíséretes szövegkánonok...; „Ülj úgy...”; „Állj úgy...” gyakorlatok; Hangerő, hangszín, artikuláció... gyakorlatok; Koncentrációs gyakorlatok (pl. a magyar ábécével); kánonjátékok időmértékes és hangsúlyos versekkel, sorokkal, strófákkal (pl. disztichonokkal, alkájoszi, szapphói, aszklepiádeszi strófákkal; Weöres-etűdökkel...). Levélírás, naplóiírás, írásos/rajzos, telefonos üzenet... (Ezekhez nem szükséges átalakítani a teret.) Egyéb drámás megoldások anyagai nem csupán írásos formában (leginkább a DPM-ben), hanem videófelveteleken is megtekinthetők. Néhány a saját weblapomról, néhány másutt elérhető. Ha az ún. drámás nyelvtan és irodalomórákon átalakított térben (körben) álltunk, ültünk, elmozdultunk a helyükről...), akkor...

Játékok példaképpen:

„Én vagyok itt az egyetlen, aki...” => szerepből;

„Jól/rosszul érzem magam (pl. Tündérorszámban, mert...)” => szerepből;

„Vedd fel azt a testtartást, nézést, amikor...” (pl. Toldi Miklós; Szilveszter...);

Szobrászkodás (pl. görög istenek szobrai).

Konvenciók drámás magyarórákon:

⁹ Például Rudolf Ottóné Éva nénitől, vagy a Kaposi-féle Játékkönyvből

¹⁰ *Szívesen elviselném azt a mosolyt* – Kaposi László kérdéseire válaszolok (jó hosszan) – az interjú a Drámapedagógiai Magazin 21. számában jelent meg 2001 augusztusában.

Állóképek narrációval (pl. a Toldi estéje legfontosabb képei);
Gondolatok kihangosítása (pl. Toldi György és a király beszélgetésekor);
Lassított film (pl. Agnes asszony rémei);
Jelenetimpvizációk (Oidipuszt tanítják a tudósok a királyi mesterségekre);
Némajáték „külső” szinkronnal (Az őrt hívhatja Kreón);
Hangaláfestés (Otisz a viharos tengeren levelet ír Iszménének);
Fórumszínház (Kreón és Haimón magánbeszélgetése).

Tanítási drámafoglalkozás egy-egy szokványos irodalomóra helyett:

Őrjáték (Az Antigoné című dráma kapcsán);
Orpheusz második esélye (Az antik mítosz alapján);
A korinthuszi királyfi (Oidipusz korinthuszi életéről)
Szondi két apródja (A két dalnok döntéshelyzetéről)
Az ifjú bárd (A walesi bárdok című ballada kapcsán)
Iszméné szerelme (Antigoné és Haimón halála után mi lett Iszménével?)

Egyéb, színjátszós, versrendezéses próbálkozások/megoldások:

Weöres Sándor Az éjszaka csodái című versének feldolgozása.

Szintugrást jelentett, amikor a drámajáték legálisan, intézményi szinten megjelent a Révaiban. Minden kilencedik évfolyamos tanulócsoporthoz jelenleg is van kéthetente egy dupla drámaóra. Ezeket a foglalkozásokat a Kaposi László-féle 120 órás tanfolyam elvégzése után már megmutathatta orosz-lánkörmeit a drámatanár. (Amennyiben voltak neki.) Értékes, másoknak is megmutatható foglalkozások születtek meg így. Volt értelme bemutatni foglalkozásokat tartani megyei magyar-továbbképzések keretében, és akár máshová is elvinni a tanárokkal együtt kísérletező tanulócsoporthoz. Az *Iszméné-óra*, a *Felderítők...* megfordult a Marczibányi Téri Művelődési Központban is a Drámapedagógiai Társaság meghívására. Más órákat a jelenlévő felnőtt kollégákkal játszottam. (*Orpheusz második esélye*, *AGIVAL*, *Arc Magazin...*) A kamera gyakran volt beállítva a sarokba, így több amatőr szintű felvétel is készült ezekről a foglalkozásokról. (Digitalizálni, vágni kellene ezeket a felvételeket, és lehetne tanulásként közzétenni, bár a kép- és hangminőségük nem túl jó.)

Az Arany János Tehetséggondozó Program¹¹ tanulóival eleinte ún. ember- és társismereti játékokat játszottam. (Erre külön „kiképeztek”, és amíg nem térhettem át a drámajátékokra, évekig ezzel foglalkoztunk.) Amint elindulhatott a drámajáték, és heti két órában folyamatosan dolgozhattam a gyerekekkel, sajnos a szokásos félreértés miatt („a drámajáték ugyanaz, mint a színjátszás”) évente kellett egy-egy produkciót készítenem az adott osztály tanulóival. Ezt tíz évig csináltam – tulajdonképpen a drámajáték rovására, bár sokat segített a tréningekben, az átélésben, a problémák feltárásában a drámajáték. Néhány produkció egész jól sikerült, bár aki készített már fel szereplésre egész osztályt (válogatás nélkül), az sejteti, mekkora energiabefektetés kellett ahhoz, hogy mindenki színpadra léphessen és ne csak alibiből. Közben teljes óraszámomban tanítottam magyart. A zsűri előtti szereplés a pécsi kulturális fesztiválon volt minden évben a Leőwey Gimnáziumban. Néhány produkció címét felsorolom azért.

2001 – Adrian Mole szenvedései (Sue Townsend naplóregényének részleteit dolgoztuk fel)

2002 – Weöres-versek színpadi adaptációja

2005 – Péter, Pál és a fülemile (Arany János életképeinek feldolgozása)

2006 – Kádár Kata (balladafeldolgozás)

2007 – Jelenetek Örkény István Pisti a vérzivatarban című drámájából

2008 – Vers-játékok

2009 – Tabarin, avagy a megóvott szüzesség (vásári komédia)

2010 – „Vákuum” (Örkény István Pisti a vérzivatarban című drámájának részleteiből)

A felkészülés a fesztiválra az adott AJTP-s csoporttal annyi energiámat vitte el, hogy már kevésbé tudtam jól teljesíteni egyéb órákon. A kiegészítő határához értem. Így előbb írtam egy összefoglalót minderről az iskolavezetésnek (remélve, hogy megértik a helyzetemet), és kikönyörögtem, hogy ne kelljen az AJTP-s csoportokkal színpadi produkciót készíteni. Idézek az összefoglaló elemzésből.

¹¹ Hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozó programja

„Elemzési vázlat a DRÁMAPEDAGÓGIA (drámajáték) és a SZÍNJÁTSZÁS iskolai jelenlétéről (Szempontok: szakmai, szociológiai, logisztikai.)

1. A drámapedagógia nem színjátésság. (*Tánc és dráma* nevű tantárgy is csak névben létezik, szakmailag definiálhatatlan mind a *dráma*, mind a *tánc* felől.) A drámajáték *tantárgy* célja (röviden, nem kifejtve!) valamilyen megértésben bekövetkező változás *lehetőségének* előidézése csoportos játékban. (Például: 1. Közös létrehozunk egy fiktív világot – akár tanóránkét is „kirándulhatunk” más-más térbe, időbe és szituációba, itt *csak az a kérdés, hogy mennyi ideje van a felkészülésre a játékvezetőnek*. 2. Szerepben és/vagy szerepen kívül megvizsgáljuk az adott szituáció szereplőinek szándékait és cselekvési lehetőségeit, majd döntést hozunk arról, hogy nekik mit és hogyan lehetne/kellene tenniük... 3. A játék ún. reflektív szakaszában szembesülhetünk döntésünk következményeivel is... Ilyen egy tanítási drámafoglalkozás.)

Láthatóan az a legnagyobb előnye ennek a csoportos tevékenységnek, hogy didaktikus hangsúlyok nélkül akár életbevágó erkölcsi dilemmákkal is szembesülhetünk (játszhatunk róluk), ráadásul a szerep itt mindig védi a személyiséget. A tanár pedig nem „mindent jobban tud” és mindent (már előre) jobban értő státusú hatalom, csak a játék kereteinek létrehozásában és az ún. „fókuszterületben” lesz ő a „főnök”. Arra vigyáz, hogy a játékosok ne térjenek el a játék legelején egyeztetett közös megállapodásuktól, ami fiktív világuk törvényszerűségeit illeti. Természetesen a tanár nem a diákok beosztottja vagy „szolgálója” a drámafoglalkozásokon; ő a csoport vezetője, és ő az, aki legjobban ért ehhez a dologhoz! Ezt még a legelső foglalkozás elején tisztázni kell!

A drámajáték hatékonysága rohamosan csökken – tulajdonképpen megszűnik –, ha a tanulóknak (és a tanárnak) „kifelé” (is) kell dolgoznia. (Látogató, „ellenőr”, hospitáló, érdeklődő, drámajátékot színjátéssággal összekeverő „szakértő” / zsűri, hozzá nem értő támogató, jóindulatú kolléga vagy vezető... Ők sokat tudnak „segíteni” abban, hogy esetleg értelmetlenné váljon a dráma tanítása.) (...)

2. A színjátésság a drámajátéktól gyakran alig különbözik módszertanában, csak alapvetően más a célja. Színpadi jelenlétre készíti fel a tanulókat, megtanítja őket szerepelni, hogy külső megfigyelők számára hitelesen bújjanak más ember „bőrébe”. (...) Egyébként pedig ezt a (színpadi, színészi) típusú produkciót a drámajáték sohasem kéri sem a tanulótól, sem a tanártól. Ezért is élesen körülhatárolható, és szakmai szempontból tanítható/tanulható a drámapedagógia is és a drámajáték is. Mert itt nincs külső, *szubjektív ítélet*, csak a szakmai tudás által vezérelt benső teleológia. (...)

3. Az amatőr színjátésság – akár a drámajáték melléktermékeként is – gyakori jelenség a versenyorientált iskolákban szerte a világon. Ma azonban már talán fordulóban van ez a trend (inkább a drámajáték a favorit), mert egyre többen látják, hogy a színjátésság speciális iskolát/környezetet és speciális (szinte megfizethetetlen) tudású vezetőket igényel. Az amatőr színjátésság-rendezőnek ugyanis több dologhoz kell értenie, mint egy profi rendezőnek. Értenie kell ugyanis a pedagógiához, a pszichológiához, a dramaturgiához, a térszervezéshez, a színpadi improvizációhoz, a képzetlen színész (iskolai tanuló) kiképzéséhez és (színpadi) vezetéséhez, olyan instrukciók megadásához, amelyeket képzetlen emberek (gyerekek) is megértenek stb. (Ráadásul mindezt *melleslegesen*, mert az amatőr színjátésság-rendező általában teljes óraszámában tanít. Érdemes lenne egyszer feltérképezni, hogy ezt a tudást hol fizetik meg, ahol egyébként azért természetesnek vélik, sőt, az intézmények vezetői némi siker vagy „bejáratott” gyakorlat után elvárják.) A legtöbb helyen talán előbb-utóbb megértik a vezetők, a tanulók és a szülők, hogy ez kevésbé működőképes trend. Olyan ez, mintha kiváló mozdonyvezetőket abban versenyeztetnének reklámszakember zsűri előtt, hogy kinek az utazóközönsége tud szebben ülni a vonaton. Természetesen mindig az adott felkészültségű zsűri dönt ebben a dologban – rendszerint előzetesen alig tisztázott szempontok szerint, amúgy „érzésre”, néha emberi szimpátia/kapcsolat alapján. Ez szakmai nonszensz. (...) (Eddig az idézet.)

A Révai-gimnázium színekörei másképpen működnek. A legfontosabb különbség a fentiekkel szemben, hogy eleve csak azok jönnek színekörré, akik éppen azt szeretnék, és bármikor elmehetnek a csoportból. (Bár erre alig volt/van példa.) A színekör „alapításának” és létrejöttének időpontokra lebontott rövid krónikáját idézem itt.

1991. Tamás Imre igazgató úr biztatására próbaképpen elindul a drámajáték és a színjátésság szervezése az iskolában egy „külsős” óraadó, Wenczel Imre vezetésével. Az ötletgazda az iskola magyar-történelem szakos tanára, Ladich Artur.

1992: Megkezdődik a munka, és a megyei fesztiválon eredményesen szerepel a „Turmix” nevű színekör. Műsoruk címe: „Isteni rendszerváltás”. A csoport vezetője, a darab szerzője és rendezője Wenczel Imre.

1993: Olyan sok a színekörré jelentkező tanuló (kb. 60 fő), hogy a szervező/rendező nem képes egyedül ellátni a munkát, segítséget hív; egy volt révais lesz ideiglenesen és hosszú távon is a legfőbb támasza, Tóth Szilvia,

aki akkor még főiskolás. A hozott eredmény önmagáért beszél, mint a későbbiek folyamán is. Soha nem tudunk egyébként annyi színtörést csoportokba szervezni, ahányan szeretnének játszani; a jelentkezők („az ajtón dörmögők”) létszáma mindig meghaladja a „kapacitásunkat”.

1993: „Beérett” a heti 9-10 órás munka. (Háromszor három-négy órás próba.) A „Turmix” színtörés a Kisfaludy Napokon feltűnően, meglepetést okozva szerepel.

1994: A Révai színtörése a keszthelyi Helikon rendezvényen első ízben fődíjas. (...)

1996: Ez az év ismét nagy „áttörést” hoz. A Helikonon ismét fődíjas a csoport, és már három színtörést kell működtetni ahhoz, hogy a jelentkező diákok legalább „beleköstölhessenek” a színjátszásba. Rendszeressé válik a csornai színtörési táborozás (egy hét intenzív tréning és produkciókészítés, csodás közösségi misztériumok és sok-sok önismereti játék...). Tóth Szilvián kívül többen is csatlakoznak a révaisokhoz, hogy segítsenek a csoportok formálásában, a színvonal megőrzésében és a fejlődés lehetőségeinek keresésében. Pl. Sárköziné Kollarits Edit, a mosonmagyaróvári Kossuth Gimnázium tanára. Varju Nándor és Debreczeni Márton pedig lassan rendezővé érett, így előfordult, hogy pl. a Kisfaludy Napokon a Révai színtörései három arany oklevelet is elhoztak. Ekkorra már azért néha idegesítő a színtörők jelenléte és folytonos nyüzsgése az iskolában, szerencsére mind az iskolavezetés, mind a tanári kar nagy-nagy türelemről tesz tanúbizonyságot, így tovább fejlődhetnek a tehetséges versmondók, drámajátékosok és színjátszók. Köszönet érte mindenkinek. Látványos egyéb eredményeket is hoz a drámajátékos tehetség gondozás. Gombamód szaporodnak a diákköltők és a versmondók. (Két-három kisebb-nagyobb révais diákköltője jelzi ezt.)

A színjátszó csoportok folyamatosan „gyarapodnak”, évente általában négy-öt csoport működik (azóta is). Ehhez persze az kellett, hogy „kitermelődjenek” a színtörőkben azok a vezetők, akik nem csupán kiváló színvonalú teljesítményükkel, hanem rendezői kvalitásaikkal is kitűntek a többiek közül. Egy gyors felsorolást mindenképpen megér ez, mert azóta többen már elkészítették saját nagyjátékfilmjüket, vagy egyesületet hoztak létre, netán saját színházat alapítottak. Vagy csak egyszerűen visszajárnak segíteni a munkánkat.

A Révai-színtörők csoportvezetői és rendezői 2018-ig nagyjából időrendben:

Wenczel Imre (alapító-rendező), Tóth Szilvia, Sárköziné Kollarits Edit, Varju Nándor, Debreczeni Márton, Nagypál Orsolya, Csütörtöki Tamás, Franczia Dániel és Wenczel Dávid, Papp Gergely („Gigi”), Balla Richárd, Tárnoki Márk... Jelenleg Nagy Zsolt a színtörők koordinátora. A mostani csoportvezetők: Horváth Dóra, Lakatos Dorina és Szántó Dániel.

Ami engem illet, 2003-ban „kivonultam” a színtörők szervezési és produkciókészítési munkájából, mert olyan sokféle egyéb tevékenységet végeztem a tanításon kívül, hogy már nem fért bele az időmbe. Szépen lassan átcsúsztattam azok kezébe a vezetést, akik képesek voltak erre. Elsősorban Varju Nándornak (aki egy ideig a Révai-gimnázium kinevezett tanára is volt), Tóth Szilviának, azután sorba a többi tanítványomnak, Papp Gergelynek és az imént felsorolt kollégáknak. A Révai színtöréseinek általam készített produkciói közül felsorolok néhány olyat, ami azóta is kedves számomra:

1992 – „Isteni rendszerváltás” – a Révai kezdő színtörésnek

1993 – Orpheusz és Eurüdiké (mítosz-adaptáció) – a „Turmix” színtörésnek

1994 – Tabarin, avagy a megóvott szüzesség (vásári komédia) – a „Turmix” színtörésnek

1994 – Kisfiúk témáira (szerkesztett műsor Weöres Sándor verse alapján) – az „S’-Paletta” színtörésnek

1995 – Orpheusz és Eurüdiké (második változat; mítosz-adaptáció) – az „S’-Paletta” színtörésnek

1996 – Tóték (Örkény István drámájának adaptációja) – az „S’-Paletta” színtörésnek

1996 – Örkény-egypercesek adaptációja – a „Mágiarakás és LEM” színtörésnek

1997 – „Tragédiácska” (Madách Imre Az ember tragédiája és Karinthy Frigyes Az emberke tragédiája című alkotásai alapján) – a „LEM” színtörésnek

1997 – Szerep&álom – a „Mágiarakás” színtörésnek, Varju Nándorral együtt

1997 – Részletek a Macskák című zenés játékból (szólóénekesek: Kováts Iringó, Podzimek Katalin, Wenczel Virág)

1997 – Animációs játékok (bábszínházi etűdök) – a Révai Miklós Gimnázium új-kezdő színtörésnek

1998 – Tabarin úr újabb kalandjai: Vértelen véreshurkák – az „L&M” színtörésnek

1999 – Téalapó telephelye Kft. – az „Ar(t)culat” színtörésnek

2000 – Csodavárók (A Téalapó Telephelye Kft-ből készült...) – az „Ar(t)culat” színtörésnek

2000 – Adrian Mole szenvedései (Sue Townsend naplóregényének részleteit dolgoztuk fel) – az „Ar(t)culat” színtörésnek

2000 – TRIPÓDIA (három részlet Örkény István Pisti a vérzivatarban című darabjából) – a „C4” színtörésnek

2001 – Jó, hogy gondolkodunk (Beckett: Godot-ra várva című darabjából – szereplők: Kovács Nikoletta, Tárnoki Tamás)

- 2001 – Nem rossz arány (Beckett: Godot-ra várva című darabjából – szereplők: Baczoni Gergely, Kovács Mátyás)
- 2002 – Az éjszaka csodái (Weöres Sándor versének színpadra feldolgozása) – a Révai Miklós Gimnázium 11. F osztályának
- 2002 – Molière: Képzelt beteg – a „Poézis” csoportnak
- 2003 – Szörvájvörös paszulylevél – a „Nemmind1” színpöröknek

Ezután sem lehettem hűtlen a színjátszáshoz. Az AJTP-osztályokkal készítettem produkciókat évről évre, valamint a német színpöröknek (szintén minden évben egyet). Ez utóbbinak érdekessége, hogy iskolánk németországi kapcsolatai miatt német drámatanárok mondták meg, hogy mi legyen az évi produkció témája. Mi elkészítettünk erről egy vázlatot és néhány jelenetet. Fel kellett vennünk videóra, hogy hol tartunk az előadással, azt elküldeni a főszerző drámatanárnak, aki jó tanácsokkal látott el minket, sőt, itt-ott át is rendezte a darabot. Azután eljött hozzánk, és több napig dolgozott a tanulóinkkal – természetesen németül. A végleges változatot áprilisig kellett elkészítenünk, és akkor hívták meg a csoportot a több országból érkező iskolák német nyelvű színjátszó fesztiváljára. (Vagy tíz csoport adta ott elő a produkcióját egymás előtt.) A csoport vezetője egyébként iskolánkban két német szakos tanár volt, Nagyszokolyné Lőrincz Bea és Kovácsné Szabó Éva, magam csak a produkciót készítettem el a gyerekekkel.

Visszatérve a drámapedagógus létmódomhoz, arról szeretnék néhány szót szólni, hogy mennyi élmény ért abban a tanulási folyamatban, amiben drámatanárrá válhattam. Mert hát persze segítettek a vázolt előzmények is, de a nagy kaland akkor kezdődött, amikor az ún. multiplikátorokat képezték Tatán. Ekkor már szaktanácsadó voltam a GY-M-S Megyei Pedagógiai intézetnél, és „véletlenül” én voltam az egyetlen, akit a dráma és tánc tantárgy témakörében elküldhettek erre a képzésre. Hála a sorsnak. Gabnai Katalinnal, Kaposi Lászlóval és Urai Péterrel lehetett ott nem csupán találkozni, de beszélgetni, sőt dolgozni is. Egyszóval: élményeket, tudást gyűjteni, vagyis igen intenzív képzést kapni. A folytatás már kézenfekvő volt: belépés a Drámapedagógiai Társaságba, részvétel a fontosabb programokon, beleszólás abba, hogy milyen irányba menjen tovább a Társaság, ami immár az enyém is volt, és dolgozni (sőt játszani) abban a körben, amit azóta is úgy szeretek. A győri Kaposi-féle 120 órás kurzus elvégzése után már-már szakembernek tartottuk magunkat. Az akkori csoportnak legalább a fele jelenleg is olyan munkakörben dolgozik, ahol intenzíven tudja használni a drámapedagógiát. (Pl. céges tréningeket tart, és jól keres vele.) Számomra nagy élmény volt minden további képzés, amin jelen lehettem; ezek közül a legsokatmondóbb a szadai „képzők képzése” – egyhetes kurzusa. Ott nem csupán egy értékes kiadvány jött létre, ami a konvenciók működését volt hivatva bemutatni, hanem olyan csoportkohézió, amire azóta is vágyakozva tekintek vissza. Kaposi László pedig fáradhatatlanul szervezte a további munkát, és általában valamilyen továbbképzéssel támasztotta alá. Ilyen volt a *Drámapedagógia – a hátrányos helyzetű, kiemelten a roma tanulók integrált nevelésének elősegítésére* létrejött projekt, amelyben Tegyi Tibor társa lehettem két iskola képzési programjában is, valamint az országos műhely vezetője is én lettem. Gyenge szó erre az, hogy nagy élmény volt sok tanulsággal. Azok a továbbképzések pedig, amelyeket már együtt tarthattam Kaposi Lászlóval, újabb és újabb tanulási kulminációs pontok voltak számomra. (Itt ne felejtjük ki a *Drámapedagógia és gyermekszínjátszás* című komáromi 30 órás kurzust! Az egyik dátumra emlékszem: 2010. július 5-10.)

A győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola drámatanári kurzusát is kidolgozta Kaposi László, és hatalmas energiák mozgósításával elindult és kiválóan működött éveig. Itt a kreatív játéktól kezdve a gyakorlatok és a hatáselemzés tanításán át dráma- és színháztörténetet is oktathattam eléggé eredményesen.

Az ún. egyéb tevékenységeim közül azért említek néhányat, mert befolyásolják (némelyek már múlt időben) erőim elosztását, így azon önként vállalt kötelezettségeim közül valók, amelyeket nem függesztenék fel semmi pénzért. Bár az utóbbi időben korlátoztam ezeket is, de ennek a legfőbb oka a szinte lehetetlennek látszó iskolai alaptevékenység mennyisége. (Kb. 50 órát dolgozom hetente csak az iskolának.) A *Műhely* kulturális folyóirat indulása óta hűségesen támogatom a hozzá kapcsolódó programokat. Eleinte városról városra, faluról falura járva népszerűsítettük Villányi Lászlóval ketten (vagy néhány diákkal együtt hárman-négyen) a folyóiratot. Jónéhány recenziót írtam a Műhelybe, ezzel is segítve a szerzőket és a főszerkesztőt. Később én lettem a Műhely baráti kör vezetője. Azokat a „szeánszokat” pedig, amelyeket a Zichy-palota szervez a folyóirat „köré”, szinte mindig látogatom, néha szervezem, gyakran a diákjaimat készítem fel szövegek felolvasására.

Ebből már szinte egyenesen következnek azok a beszélgetések, amelyeket a győri Könyvszalomon szoktam vállalni, leginkább a Műhelyhez köthető szerzőkről és/vagy azok műveiről.

A másik ilyesféle misszió (10 évvel ezelőttig) a különböző továbbképzések tartása (gyakran faluról falura, iskoláról iskolára járva) és a zsűrizés. (A témafolyam itt leginkább a drámajáték, a színjátszás és a versmondás – ebben a sorrendben.)

A legjobban azonban azt a közeget szerettem (szeretem ma is), amelyben a legtöbbet tanulhattam és talán adhattam is egyszerre. Ez pedig a Magyar Drámapedagógiai Társaság és a Marczibányi Téri Művelődési Központ. Annyi egymást félszavakból is értő kollégával, jóbaráttal tudok ott találkozni, hogy néha egy-két hónapra is feltöltődöm, és újra van kedvem dolgozni akkor is, ha nagyon fáradt vagyok. (Sajnos, a mostani időbeosztásom már nem teszi lehetővé, hogy gyakran előforduljak a „Marczi-téren”, de pl. a Kaposi László-féle tanfolyam vizsganapját ki nem hagynám.) Ráadásul nemrégiben¹² olyan szívmengető eseményen lehettem jelen, amelyik még arra is rávett, hogy ezer más munkám mellett megírjam ezt a cikket. Mezei Éva-díjat kaptam ugyanis. Erről pedig tudjuk, hogy tulajdonképpen azok a kollégák adják, akik maguk is megérdemelték már. Szóval a kis ünnepélyen megjelent családtagjaimon, drámatanár és színjátszó-rendező kollégáimon kívül, a tanítványom laudációja mellett nem csupán szív-öröm ez számomra, hanem hatalmas megtiszteltetés.

Thália szekerétől a kasszandrai jóslatokig

Vatai Éva

A görög mitológia tanításakor (dráma, irodalom) nagy hasznunkra lehetnek a drámajátékok. Már évek óta azt tapasztalom, hogy a görög nevek megtanulása nem könnyű, és e nevek játékon belüli használata sokat segíthet a bevésésben. De jól motiválhat az órák során a történetek játékos felelevenítése is. Van még érvem a mitológia játékos elmélyítésére: egyrészt az, hogy a többezer éves, ósdiak tűnő történeteket újra és újra feldolgozzák nem csak új színdarabokban (Shaw: Pygmalion, Tasnádi István: Fédra fitness), hanem filmekben is (*Oidipusz király* – Pasolini, *Médea* – Lars von Trier), de ugyanúgy felbukkannak motívumai a legmodernebb alkotásokban. (*Egy szent szarvas meggyilkolása* – Yorgos Lanthimos, *Hatalmas Aphrodité* – Woody Allen). Másrészt szeretném bizonygatni, hogy a mitológia nem *Az éhezők viadalá*-val vagy a *Trónok harcá*-val kezdődik: azok csak jó étvággal táplálkoznak a „görög toposzok tárljából”.

Esti mese

Otthon készülj fel arra, hogy elmesélj egy történetet a többieknek az előző órán kihúzottak közül. Én 20 témát teszek a kalapba, amelyek a legismertebb mitológiai történetekre utalnak (Danaidák, Orpheusz és Euridiké, Oidipusz, az Aranygyapjú, Phaidra stb.), ezzel elkerülve azt, hogy ugyanazt a történetet válassza több ember. Egy történet elmesélése max. 2 perces lehet, s kérem őket, hogy kerüljék el a felesleges tulajdonneveket! Az első dupla órát a mesélésre szánom. Ennek nagy előnye, hogy egy fiatal „profi módon”, a többi pedig hallás után ismeri a történetet. Kialakul általa a közös tudás.

Némajáték

Kiscsoportokban némajátékban mesélik el a választott történetet! Cél: a történet felismerése.

Tárlatvezetés

A Görög Mitológia Múzeumában vagyunk, amely gazdag tárháza tárgyakkal, dokumentumoknak. Minden csoport kihúz egy cédulát, amelyen a magyarázandó tárgy, dolog vagy fogalom található.

„Kedves látogatóink, itt látható...”

- Thália szekere
- Sziszifoszi munka
- Ariadné fonala
- Aranygyapjú
- Tantaloszi kínok
- Diogenész hordója
- Szküllá és Kharübdisz

¹² 2017. november 18-án